
Uit en Thuis - RW en FC

Briefwisseling over voetbal en het leven

François Colin en Raf Willems corresponderen op zaterdag en zondag in 'Uit & Thuis': met een aparte briefwisseling over 'voetbal en het leven' laten FC en RW gedurende het hele weekend hun licht schijnen op de Belgische competitie en veel meer. Ze veroorloven zich daarbij uitstapjes naar dingen die hen raken. Ze baseerden zich voor dit format op de gelijknamige bestseller van het Scandinavische duo Karl Ove Knausgård en Frederik Ekelund: Uit & Thuis, over voetbal, vriendschap en andere zaken van levensbelang.

Door Raf Willems

Nijlen, 26 maart 2017

16 uur.

Beste François,
Ik schrijf je graag een brief in vier
afzonderlijke deeltjes, waar toch een rode
draad in steekt.

1.

Ik kreeg gisteren een bijzonder
onaangenaam bericht binnen. Het was net
voor ik naar Brussel wilde vertrekken om
de Rode Duivels te zien tegen Griekenland.
Je weet dat ik tien jaar geleden getroffen
werd door de zogenaamde 'slepende
ziekte'. Omdat 'conventie' en 'etiquette' me
altijd tamelijk gestolen konden worden,
sprak ik het verdomde 'k'-woord van in het
begin uit zoals het wat mij betreft hoorde.
Ik had kanker. Punt. In 2006 was dat, ik
kroop toen door het spreekwoordelijke
oog van de naald. Het 'ziekenhuis' had mij
opgegeven. Heel 'het ziekenhuis'? Neen, er
was één oncologe die tot het uiterste ging
in de zoektocht naar het beste medicijn. De
therapie sloeg aan...én kijk: zij redde mij
het leven en ik ben er nog steeds. Ik
beschik niet meer over de volle honderd

procent van al mijn mogelijkheden. Omdat
mijn bot is aangetast mag ik niets meer
opheffen en raadt men mij aan met een
elektrische vrouwenfiets te rijden want op
een 'mannelijk exemplaar' moet ik meer
voorover buigen dan goed is voor mijn
gestel. En ik heb Johan Boskamp verboden
om 'vriendschappelijk op mijn rug' te
kloppen want anders rammelt mijn
geraamte door elkaar. Maar: *who cares,*
when he's 56?

Omdat deze oncologe – met wie het goed
discussiëren is over de teloorgang van de
Hollandse School want ze houdt van
voetbal en groeide op met Johan Cruyff -
echt grensverleggend werk verricht,
besloot ik het voorbije jaar aan een boek
met en over haar te schrijven. Ze bezit het
zeldzame vermogen om 'de best
beschikbare wetenschappelijke kennis' te
combineren met een zowel zeer
empathische als rechtlijnige aanpak. Ze
doet in het boek haar originele visie uit de
doeken en daarnaast portretteert ik vijftien
van haar patiënten: mensen zoals ik,
tussen de dertig en de zestig jaar die op
een bepaald moment door het 'monster' uit
de fleur van hun leven werden gerukt.
Rauwe en tegelijk tedere verhalen.
Schokkend én toch hoopgevend. Intussen

zijn er helaas vijf van de deelnemers overleden.

Wist je François, dat één op drie Vlamingen wordt geconfronteerd met kanker?

Dat betekent: één op drie Vlamingen kent in de eigen omgeving iemand die aan deze aandoening lijdt. Met deze harde cijfers zou mijn oncologe het boek openen en er tevens de laatste hand aan leggen.

Maar gisteren kreeg ik dus een bijzonder ongenaam bericht binnen van en over haar. Een SMS-signaal flikkerde koud op met de woorden dat er... ook bij haar kanker is vastgesteld. Ik zocht tevergeefs troost in *Crying* van Roy Orbison. Hemeltergende onrechtvaardigheid, ze bestaat in dit leven.

2.

Ik vertrok dus voor het eerst min of meer tegen mijn zin naar een voetbalwedstrijd. Gelukkig stond er nog een ommetje gepland langs mijn favoriete voetbalboekenwinkel: de grootste ter wereld 'online' en tegelijk in een klein tuinhuis ergens in de velden van Rijmenam. *Heart Books* van Serge Van Hoof is tevens één van onze eerste sponsors van www.dewitteduivel.com, François. Ik had bij hem de nieuwste biografie besteld van één van mijn 'legendarische helden': Doctor Socrates, Footballer, Philosopher, Legend. Van de Engelse auteur Andrew Downie, hij verbleef zeventien jaar in Brazilië en voerde gesprekken met het 'fenomeen' en met mensen uit zijn omgeving. Frappant: 'Foreword by Johan Cruyff'. Dat betekent dat hij precies een jaar na zijn dood nog ergens postuum een 'woord vooraf' van zijn hand ziet gepubliceerd worden. Dat krijgt toch enkel J.C. voor elkaar?

Toen we in 2013 samen naar Brazilië reisden voor ons boek 'Brasil 14' over de wonderen van de Braziliaanse voetbalcultuur sprak ik met journalist Ricardo Gozzi. Die schreef een essay over

de periode van Socrates bij 'Democracia Corinthiana'. Onder zijn invloed nam traditieclub Corinthians uit Sao Paulo deze naam aan. Socrates werd de 'dansende dokter tegen de dictatuur' genoemd die in 1983 en 1984 vanuit het voetbal in opstand kwam tegen het militaire regime. In een tijd dat van medezeggenschap geen sprake was in Brazilië hervormde hij 'Democracia Corinthiana' tot een vereniging waar 'democratische basisbeginselen' werden toegepast: de spelers namen beslissingen bij 'consensus', ze verdeelden de inkomsten en de terreinvertegenwoordiger had evenveel inspraak als de voorzitter. Ze droegen slogans op hun shirts met 'Verkiezingen nu!' en in 1984 sprak Socrates een speech uit bij een demonstratie van meer dan 1,5 miljoen mensen.

Maar ik neem aan dat jij Socrates net als ik vooral herinnert als de strateeg van het fantastische *Brazil 82*: 'one of the greatest sides never to win the World Cup' lees ik op de flaptekst van zijn biografie. Brazilië schreed toen superieur door het toernooi. De superlatieven zoemden rond het sambaspel na vier opeenvolgende overwinningen met een 13-3 doelgemiddelde. De wervelende balcirculatie dreef op dialogen van voetbalfilosoof en aanvoerder Socrates: één keer raken, de korte bal wisselde af met de lange pass. Futebol Arte van een wonderbaarlijk *vijfmanmiddenveld* met onder meer ook Zico en Falcão. De Brazilianen waanden zich al wereldkampioen, tot de Italiaanse sluipmoordenaar Rossi genadeloos toesloeg met een hattrick (2-3). Zelden heeft een ploeg zo de wereldbeker gedomineerd als Socrates' Seleção. Hij overleed in 2011, amper 57, aan de gevolgen van drankzucht. Gelukkig bleef de herinnering aan hem overeind en verscheen er deze maand dus, een beetje 'out of the blue', een biografie over de man die het voetbal op én naast het veld

trachtte te veranderen én verbeteren. Dat bood mij gisteren enige soelaas om de harde noot te kraken. Ik ben immers gelukkig als een kind, François, als ik mijn collectie van wat ik zelf noem 'duizend voetbalboeken' uit alle delen van de wereld weer kan aandikken.

3.

Dit brengt me bij het volgende punt dat ik graag met je deel. En je zal zien: er steekt zowaar een samenhang in mijn brief. *Koot graaft zich autobio* was in de jaren tachtig en negentig een mooie column in Humo van 'komiek' Kees van Kooten, de medebedenker van het absurdistische televisieprogramma 'Het Simplisties Verbond'. Hij schreef prachtige, ironiserende miniatuurtjes over zichzelf. Ik bewonder deze gave. Ik bezit ze niet, of veel minder. In tegenstelling tot mijn vrouw Leen, die diep in zichzelf en het menselijke brein kan kijken en dit heeft doorgegeven aan onze dochter Charlotte. Ze studeert momenteel psychologie aan de VUB en ik geniet van onze – overigens best confronterende - momenten 'vader meets dochter' en leer via haar het leven kennen. Tijdens mijn ziekteperiode kwam ik er niet echt aan toe om mezelf te analyseren wegens te veeleisend. Ik vond een vluchtroute in...het voetbal. In 2006 startte ik met het schrijven van wat ik met de zin voor overdrijving mij eigen 'mijn levenswerk' noem: *een geschiedenis van het mooie en vrije voetbal*. De ontwikkeling van de 'artistieke school' met andere woorden, waarin zowel Socrates als Johan Crujff zo'n bepalende rol hebben gespeeld. Het is een nooit eindigend verhaal, vrees ik. Maar het schonk me anderzijds net wel de kracht en de verbeelding om op mijn manier de ziekte een hak te zetten. Ik laat het beginnen in 1920, met de Olympische Spelen in Antwerpen. België won toen goud ten nadele van Tsjecho-Slowakije maar de Praagse balkunstenaars hadden

wel het publiek vermaakt met hun *Ceska Ulicka*, het steegjesvoetbal dat de korte combinatie liefhad. Ik werkte intussen al hoofdstukken af over de 'hemelsblauwe Celestes' van Uruguay en José Leandro Andrade, het Oostenrijkse Wunderteam van Matthias Sindelar, de Magic Magyars van Ferenc Puskas, het 'football champagne' van Raymond Kopa en het 'Futebol Arte' van Pelé en Garrincha. Ik begin stilaan aan de periode van Johan Crujff, die de katalysator is in het verhaal. Hij bracht de grote lijnen van 'de kunst van het voetballen' in de vijftig jaar voor hem samen en vernieuwde ze in de halve eeuw nà hem. Al zal hij ongetwijfeld van mening zijn geweest dat hij het helemaal zelf heeft bedacht. Het wordt een boek van meer dan vijfhonderd pagina's, waarvoor vermoedelijk onvoldoende lezers zijn. Hé, dat gegeven klinkt mij bekend in de oren. Een vraag die ik je bij deze stel: zou het geen idee zijn om af en toe, in e-bookvorm, een hoofdstuk los te laten op ons onlineplatform www.dewitteduivel.com? Ik tracht – ijdele hoop - het immers af te ronden in 2020, honderd jaar na de Belgische zege van 1920. Vanuit de verwachting dat ik het slothoofdstuk mag wijden aan de huidige 'gouden generatie' van de Rode Duivels waarvoor 'de wereld ons benijdt'. Zouden Hazard, De Bruyne, Mertens en co zich tegen dan op een onvergetelijke wijze in de harten van de mondiale voetballiefhebber hebben gespeeld?

4.

Dan vrees ik dat er toch uit het spreekwoordelijke andere vaatje zal moeten getapt worden dan gisteren tegen de Grieken.

Wat mij betreft, François, is het hoog tijd voor enkele scherpe conclusies:

- Laten we afscheid nemen van het duo Witsel-Fellaini. Ze hebben hun plicht gedaan, hun hoogtepunt

bereikt, één decennium Rode Duivels volstaat voor hen.

- Hetzelfde geldt voor Laurent Ciman, in wie ik met de beste wil van de wereld geen internationaal van niveau kan ontdekken. Hij is een middelmatige verdediger en zwak in het uitvoetballen.
- Geef jonge talenten op deze posities een kans in de kern: Leander Dendoncker, Björn Engels, Youri Tielemans, Dennis Praet.
- Yannick Carrasco moet zijn loopbaan een nieuwe wending geven. Wil hij echt de top bereiken dan zal hij dringend Atletico Madrid moeten ruilen voor een club met een 'wingercultuur': ons beider geliefde Manchester United? Carrasco is misvormd tot een 'counterspeler' door het negatieve tactische keurslijf van zijn coach Simeone en blijft op dit moment 'hangen' in zijn evolutie.
- Speel Radja Nainggolan niet uit als 'creatieve' middenvelder of op de flank. Ik gooi graag het volgende in de groep. Als liefhebber van het Barça spel heb ik de metamorfose van Mascherano kunnen vaststellen: van jagende middenvelder tot centrale verdediger. Snelheid, sliding, karakter én uitstekende diepe bal. De kenmerken van Radja, ik pleit ervoor om hem dus dààr te plaatsen.
- In de geest van Socrates: laten we experimenteren met een heerlijk *vijfmanmiddenveld* en kiezen voor de hoge balcirculatie en voortdurende positiewissels. Ik zou een goed gevoel hebben bij volgende elftal: Courtois; Vertonghen – Nainggolan – Alderweireld – Meunier; Dembélé – De Bruyne – Hazard – Carrasco – Mertens; Lukaku.

Wereldkampioen worden? Welneé!
Ik hoop dat deze Rode Duivels een 'legacy' achterlaten. Zodat ik 'mijn levenswerk' over 'de geschiedenis van het mooie en vrije voetbal' toch met een goed in de markt liggend hoofdstuk kan afronden in 2020. Een tocht die ik dus in 2006 aanvatte als antwoord op een agressieve ziekte. En dan belanden we weer terug bij de harde realiteit van het begin van mijn brief.

Benieuwd naar je reactie volgende week, François.

Hartelijk,

Raf